

Õiguskantsler

Monika Rogenbaum
Juhataja
MTÜ Paju Pansionaadid
pajupansionaadid@gmail.com

Teie nr
Meie 03.05.2021 nr 7-9/210510/2103079

Kontrollkäik MTÜ Paju Pansionaadid hooldekodusse

Austatud Monika Rogenbaum

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 12.11.2020 MTÜ Paju Pansionaadid (edaspidi: hooldekodu) üldhooldust ning ööpäevaringset erihooldust pakkuva üksuse tegevust.

Hooldekodu juures asub päevakeskus, kus hooldekodu elanikud saavad osaleda juhendatud tegevuses, mängida lauamänge, võimelda. Hooldekodu ruumid on puhtad ning enamasti kohandatud liikumisraskustega inimeste vajadustele: põrandad on tasandatud, koridorides on käsipuud tasakaalu hoidmiseks, kahekorruselises hoones on lift. Hooldekodu ümber on suur hooldatud õueala, kus ilusa ilmaga aega veedetakse. Tervisemure korral saab nõu pidada õdedega, kes aitavad koostada ka üldhooldusteenust saavate inimeste hooldusplaane.

Hooldekodu elanike sõnul on töötajad abivalmis ja sõbralikud. Inimesed on rahul hooldekodu saunaga ja päevakeskuse võimalustega. Kiideti maitsvat toitu. Hoolealused, kes on toas omaette, hindavad seda kõrgelt.

Ööpäevaringset erihooldusteenust tuleb osutada ruumides, mis asuvad teistest ööpäevaringsete hooldusteenuste ruumidest eraldi. Ühistegevuse ja telerivaatamise ala peaksid paiknema hoones nii, et neist kostuvad helid ei segaks inimesi magamistubades. Hooldekodu elanikele tuleks pakkuda rohkem mõtestatud ajaveetmise võimalusi, samuti tuleks liikumisraskustega inimesi sagedamini õue aidata.

Hooldekodu elanike privaatsus peab olema paremini tagatud. Erihoolekandeteenust saavate inimeste magamistoad tuleb muuta hubasemaks. Inimese seadusliku esindaja nõusolek ei anna õigust piirata üldhooldusteenust saava inimese liikumisvabadust.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Hooldekodul tuleb kaaluda võimalust võtta tööle rohkem inimesi, et kõigile hooldekodu elanikele oleks tagatud abi õigel ajal ning oleks võimalik inimesi ka individuaalselt juhendada. Abi kutsumiseks võiks majadesse paigaldada kutsungisüsteemi. Erakorralisi juhtumeid tuleb meeskonnaga analüüsida ning nende kordumise puhuks tegetsemises kokku leppida.

Hoolde- ja tegevusplaanides peab kirjeldama konkreetseid tegevusi ning nende toimumise ajakava, mille abil kavatakse inimese seisundit parandada või tema oskusi arendada. Hooldekodu elanikud võtavad ravimeid vabatahtlikult.

Hoolekandeteenuseid osutatakse viies majutusüksuses ja lisaks päevakeskuses. Hooldekodus on 36 kohta üldhooldusteenuse saajatele ning 56 ööpäevaringse erihoolekandeteenuse kohta.

Õiguskantsleri nõunikud tegid koos meditsiinieksperdiga ringkäigu hooldekodu ruumides, tutvusid asutuse dokumentidega ning vestlesid töötajate ja elanikega.

1. Olmetingimused

Üldhooldusteenuse saajad on majutatud hooldekodu Mõisamaja esimesele korrusele (21 voodikohta), Mõisamajast eemal asuvasse Hollandi majja (kümme voodikohta) ning Rootsi majja (viis voodikohta). Kontrollkäigu ajal olid kõik kohad hõivatud. Mõisamajas on inimesed majutatud ühe- kuni kolmekohalistesse magamistubadesse. Hollandi majas ja Rootsi majas on igal hoolealusel oma magamistuba. Tualett- ja pesemisruumid asuvad koridorides. Inimeste liikumise toetamiseks ning kukkumise vältimiseks on Mõisamaja koridoride ja pesemisruumide seintele kinnitatud käsipuud.

Ööpäevaringset erihoolekandeteenust saavad inimesed on majutatud Mõisamaja teisele korrusele (33 kohta) ning eraldi asuvasse Imbi majja (12 kohta) ja Helle majja (11 kohta). Mõisahoones elavad inimesed ühe- või kahekohalistes tubades. Kõigil Imbi ja Helle maja elanikel on oma magamistoad. WC-d ja duširuumid asuvad koridorides.

Mõisamajas osutatakse seega nii üldhooldus- kui ka ööpäevaringset erihoolekandeteenust. Erihooldusteenust saavad inimesed liiguvad ka esimesel korrusel, kuhu on majutatud üldhooldusteenuse saajad. Mõisamajas esimesel korrusel asub veel söögisaal ja telerituba, kus käivad ka maja teise korruse elanikud. Personali sõnul on Mõisamaja elanike abivajadus, huvid ja käitumine sarnased. Mõnele inimesele on määratud erihoolekandeteenuse asemel üldhooldusteenus, mis tähendab, et sisuliselt on nad asunud elama esimesele korrusele. Sestap ei näe töötajad probleemi selles, et erinevat teenust saavad inimesed liiguvad majas vabalt ringi. Ka personali omavahelises infovahetuses kajastatakse Mõisamaja sündmusi ühises päevikus, mitte korruste (teenuste) kaupa.

Mõisamaja esimese korruse elanikud leidsid, et samas hoones elavad erihoolekandeteenust saavad inimesed käituvad aeg-ajalt vaimse tervise probleemide tõttu häirivalt (nt tulevad tuppa ja nõuavad magusat; käivad järel; karjuvad) ning mõni neist on väga häälekas. Esimese korruse elanikud tunnistasid, et päeval on nende korrusel lärmakas ning nad sooviksid rahulikumat keskkonda.

Sotsiaalhoolekande seaduse ([SHS](#)) § 102 lõike 1 punkti 4 kohaselt on ette nähtud, et ööpäevaringset erihooldusteenust tuleb osutada ruumides, mis asuvad teistest ööpäevaringsete hooldusteenuste ruumidest eraldi. Teenust ei osutata üksnes inimeste magamistubades. See tähendab, et ööpäevaringse eri- ja üldhooldusteenuse saajad tuleks majutada eraldi osakondadesse, kus on üksnes osakonna inimestele ette nähtud elutoad (nt telerivaatamiseks). Selline korraldus

võimaldaks rohkem arvestada erinevat teenust saavate hoolealuste abi- ja hooldusvajaduse ning huvidega.

Hooldekodus on palju liikumisraskustega inimesi, kuid vähesed tualettruumid on kohandatud ratastooliga liikujate jaoks. Enamiku WC-de seintele on küll paigaldatud torud, millest saab vajaduse korral kinni haarata, kuid paljudel tualettpottidel puudusid käetoed. Ühised tualett- ja pesemisruumid on ka üsna kitsad, mistõttu on keeruline kohandada neid ruume ratastooliga liikujate vajadustele. Hooldekodu peaks võtma eesmärgiks muuta järk-järgult rohkem tualette ratastooli kasutajale sobivamaks. Osa tualettruume ei ole võimalik seestpoolt lukustada. Imbi maja esimesel korrusel asuva pesemis- ja tualettruumi aknal puudus kate¹.

Õiguskantsler on korduvalt rõhutanud, et hooldekodus elavad inimesed peavad saama privaatsuse tagamiseks tualett- ja pesemisruumi ust lukustada.² Kõrvaliste inimeste tualettruumi sisenemine või selle pärast muretsemine võib elanikke väga häirida. Samuti peaks olema võimalik tualettruumide aknaid katta kardinaga või kasutada mõnd muud lahendust.

Paljud hooldekodu elanikud kasutavad mähkmeid ja potitoole. Privaatsuse tagamiseks peavad mitmekohalistes magamistubades olema sirmid või kardinad.³ Kontrollkäigu ajal olid mõnes magamistoas seinä ääres kokkuvolditud sirmid, kuid elanike sõnul neid ei kasutata. Liikumisraskustega ja mähkmeid vajavad inimesed, kes kasutavad potitooli, ei ole ise võimelised sirmi paigale asetama. Oluline on kindlustada privaatsus hügieenitoimingute tegemisel (nt mähkmete ja uriinikoti vahetamine, sidumine) ka siis, kui inimene ise sirmi või kardinat ei nõua (vt ka [üldhooldusteenuse kvaliteedijuhis](#)).⁴

Mõisamaja esimesel korrusel kahekohalise magamistoa vastas asub telerivaatamise ala. Teler mängib valjult ning see kostab ka lähedal olevatesse tubadesse. Samuti koguneb magamistoa juurde kõva häälega vestlevaid inimesi. Pidev müra võib väga häirida teleritoea vahetusse lähedusse majutatud elanikke. Mõistlik oleks korraldada ühistegevust ja telerivaatamist magamistubadest eemal asuvas ruumis.

Mõisamajas on lift, kuid elanikud seda iseseisvalt kasutada ei või. Kui inimene soovib liftiga liikuda, peab ta sellest töötajale teada andma. See takistab liikumisraskustega inimeste liikumist ühelt korruselt teisele ning piirab teise korruse elanike ligipääsu õue. Töötajate selgituse kohaselt kasutatakse lifti ennekõike selleks, et aidata ratastoolis inimesi keldrikorrusel asuvasse sauna ja tagasi. Igapäevaselt elanikud lifti ei kasuta. Vestlustest Mõisamaja teise korruse elanikega selgus, et mitmel inimesel on keeruline mööda treppi liikuda ning võimaluse korral liiguksid nad liftiga iga päev.

Lift on hooldekodu personalile vajalik, et aidata inimestel majas liikuda. Samas, kui teisele korrusele majutatud liikumisraskustega inimesed ei saa lifti kasutada, ei toeta see nende iseseisvat hakkamasaamist. Mõistagi kergendavad lift ja trepironija hooldajate tööd, kuid hooldekodu eri korruste vahel liikumist soodustavad vahendid on vajalikud ennekõike selleks, et

¹ Hooldekodu juhi kinnitusele on tualettruumi aken tänaseks kaetud.

² Vt nt õiguskantsleri 06.11.2019 [kontrollkäik](#) OÜ Häcke Kohtla-Järve hooldekodusse (p 1); õiguskantsleri 29.03.2019 [kontrollkäik](#) SA Pärnu-Jaagupi Hoolduskodusse (p 1).

³ Õpik-käsiraamat „Hoolides ja hoolitsedes“ juhib samuti hooldaja tähelepanu abivajaja privaatsuse austamisele ning sirmide või kardinat kasutamisele intiim- ja hügieenitoimingute tegemisel. (M. Jaanisk jt. Hoolides ja hoolitsedes. Õpik-käsiraamat hooldustöötajatele. Tartu Tervishoiu Kõrgkool. Kirjastus Argo, 2015.)

⁴ Vt ka õiguskantsleri 11.07.2017 [ringkiri üldhooldusteenuse osutajale](#) (p 5.2).

hoolekandeesutuses elavad inimesed pääseksid õue ning ühistegevuse ruumidesse⁵. Kui liikumispuudega inimene on võimeline kasutama asutuse lifti iseseisvalt, siis peaks see olema talle tagatud.

Ühiskasutatavad ruumid ja magamistoad olid puhtad. Mitmes (nii üldhooldusteenust kui erihoolekandeteenust saavate inimeste) magamistoas ei olnud igal hoolealusel kohtvalgustit. Igal üldhooldusteenuse saajal [peab olema](#) kohtvalgusti. Ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saajatele [antakse](#) kohtvalgusti vastavalt soovile ja tervises seisundile. Mõned erihoolekandeteenust saavad inimesed ütlesid, et vajavad kohtvalgustit, kuna teevad toas käsitööd või joonistavad.

Paljude magamistubade sisustamisel on kasutatud hubasust loovaid elemente: näiteks isiklikke mälestusesemeid, kangast kardinaid, lapitekke, lilli. Samuti on mitmetel erihoolekandeteenuse saajatel võimalik sisustada ühekohaline magamistuba vastavalt enda soovidele ja huvidele. Mõisamaja teise korruse magamistoad jätsid väga askeetliku mulje. Mõnes magamistoas oli vaid voodi(d), väike voodikapp ja riidekapp.

Enamik ööpäevaringset erihooldusteenust saavaid inimesi elab hooldekodus pikka aega. Seetõttu on oluline, et nende elukeskkond oleks võimalikult hubane ja kodune, see toetab inimeste head enesetunnet. Seda on [rõhutanud](#)⁶ ka Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee (CPT). CPT on öelnud, et psüühikahäirega inimesed ei pruugi oma seisundi tõttu mõsta, kuidas elukeskkond neile mõjub. Seetõttu on personali ülesanne julgustada ja toetada neid endale meeldiva keskkonna loomisel ja selle hoidmisel⁷.

Mõistagi on hooldekodu elanikud erineva käitumise ja soovidega ning mõne inimese tervises seisund ei pruugi võimaldada tavapärase hubase keskkonna loomist, kuid selleks tuleb leida paindlikke lahendusi. Näiteks raamitud maalid võib asendada seinamaalingutega, anda inimesele võimalus seinale joonistada (nt muutes mõne seina ajutiselt tahvliks) vms. Mõni sisustuselement võib olla ka teisaldatav (nt lilled, kott-toolid). Kui inimene ise ei oska ruumi hubaseks muuta või ei ole tal esemeid, millega tuba kaunistada, tuleb töötajatel inimesele abi pakkuda: näiteks valida koos hoolealusega sisustuselemente või kutsuda ta käsitööringis osalema.

Õiguskantsler palub kasutusele võtta sobivad abinõud, et paremini tagada hooldekodu elanike privaatsus. Mõisamaja teise korruse liikumisraskustega elanikud peavad saama kasutada lifti ka töötajatest sõltumata ning elanike toad tuleb kujundada hubasemaks. Ühistegevused ning telerivaatamine ei tohiks segada magamistubades puhkavaid inimesi. Ööpäevaringset erihooldusteenust tuleb osutada ruumides, mis asuvad teistest ööpäevaringsete hooldusteenuste ruumidest eraldi.

2. Personal ja turvalisus

[Majandustegevuse registri](#) andmetel on hooldekodu töötajate hulgas nii [vastava](#) väljaõppega tegevusjuhendajad kui ka [koolitatud](#) hooldustöötajad. Peale nende on ametis abihooldustöötajad. Registri andmetest nähtus, et üks hooldaja või tegevusjuhendaja võib osutada nii [erihoolekandeteenust](#) kui ka [üldhooldusteenust](#).

⁵ Vt nt õiguskantsleri 08.11.2017 [kontrollkäik](#) MTÜ-sse Valgamaa Tugikeskus (p 1); 05.06.2018 [kontrollkäik](#) Kallavere Haigla üldhooldusteenuse osakonda (p 2).

⁶ CPT aruanne, p 150. Vt ka Report to the United Nations Interim Administration in Kosovo (UNMIK) on the visit to Kosovo carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 21 to 29 March 2007, [CPT/Inf \(2009\) 3](#), p 108.

⁷ Vt nt [CPT 2016. a Madalmaade visiit](#) (p 122); [CPT 2016. a Leedu visiit](#) (p 97); [CPT 2017. a Sloveenia visiit](#) (p 106).

Töötajad selgitasid, et Mõisamaja töötajad lepivad üldjuhul hommikul omavahel kokku, kes millise korruse eest vastutab. Hooldekodu tööajatabelistest selgus, et inimesed võivad iga kuu töötada eri hoones.

Mõisamaja teisel korrusel (erihoolekandeteenus) on päeval tööl kaks tegevusjuhendajat ning üks abihooldaja. Hoone esimesel korrusel (üldhooledusteenus) on päeval neli töötajat (hooldajad ja abihooldajad). Mõisamajas viibib päevasel ajal ka juhtiv tegevusjuhendaja-hooldustöötaja. Õhtuti ja öösiti (17.15–07.45) on Mõisamaja igal korrusel üks töötaja. Mõisamaja personal vastutab ka Rootsi maja elanike heaolu eest.

Hollandi majas (üldhooledusteenus) on päeval tööl üks hooldaja ja üks abihooldaja. Ööseks jääb majja üks hooldaja.

Imbi ja Helle majas (erihoolekandeteenus) on ööpäev läbi kahe maja peale üks tegevusjuhendaja, kes viibib peamiselt Helle majas. Imbi ja Helle majas on valvekaamera, mille pilti saab jälgida Helle maja tegevusjuhendajate ruumis. Videovalve seadmed on paigaldatud majade koridoridesse, ühisruumidesse ning osaliselt ka õue.

Hooldekodu lähedal asub päevakeskus, kus tööpäeviti tegeleb hooldekodu elanikega tegevusjuhendaja-huvijuht. Iga päev on hooldekodus ka üks või kaks õde ning saunapäevadel lisapersonal, kes aitab inimesi pesemisel.

Hooldekodus ei kasutata kutsungisüsteemi, seetõttu tuleb inimestel abi kutsuda hõikudes või paluda seda teha kaaslastel. Mõisamaja teise korruse elanikud rääkisid, et öösel viibib tegevusjuhendaja suurema osa ajast esimese korruse töötajate ruumis ja abi kutsumiseks tuleb minna allkorrusele, mis liikumisraskustega inimestele võib olla keeruline. Kõige halvemas olukorras on Rootsi ja Imbi maja elanikud, sest nendes hoonetes ei ole töötajat pidevalt kohal. Imbi maja valvekaamera, mille pilti jälgib hooldaja Helle majas, ei edasta heli ning seetõttu ei ole hõikumisega abi kutsumisest suurt kasu.⁸ Imbi majas elavatel liikumisraskustega inimestel on väga keeruline omal jõul trepist alla minna ning kõrvalmajja kõndida. Vestlusest töötajatega ilmnis, et kui mõne Helle või Imbi maja elanikuga on tarvis hooldekodust välja minna (nt poodi või arsti juurde), jäävad ülejäänud elanikud mõneks ajaks omapäi.

Õiguskantsler on korduvalt rõhutanud⁹, et hõikumine või teiste elanike abi kutsumise võimalusele lootmine ei taga vajaliku abi saamist. Hõikumine võib olla mõnele inimesele kurnav või alandav ning kuna paljud neist elavad toas mitmekesi, rikub hõikumine toakaaslaste rahu.

Hooldekodu elanikud mainisid, et hooldajad alati ei kuule hõikumist ning sel juhul tuleb neil oodata, millal hooldaja järgmise ringkäigu ajal abivajajani jõuab. Liikumisraskustega inimesed ütlesid, et on palunud toanaabritel abi kutsuda. Üks elanik meenutas, et on vajanud ka kiirabi – õnneks oli tegevusjuhendaja parasjagu majas, kui tema tervises seisund ootamatult halvenes.

Üldhooledusteenuse ([SHS § 20 lg 1](#)) ja ööpäevaringse erihooledusteenuse ([SHS § 100 lg 1](#)) üks eesmärk on tagada inimestele turvaline keskkond. See tähendab muu hulgas seda, et muresid märgatakse aegsasti ning need lahendatakse võimalikult ruttu. Abivajaja ei peaks sõltuma oma

⁸ Vt nt ka õiguskantsleri 06.11.2019 [kontrollkäik](#) OÜ Häcke Kohtla-Järve hooldekodusse (p 2); õiguskantsleri 09.03.2018 [kontrollkäik](#) Polli Hooldekodusse (p 1); 17.04.2019 [kontrollkäik](#) Tapa Kodusse (p 1).

⁹ Vt nt õiguskantsleri 21.11.2019 [kontrollkäik](#) Tammiste Hooldekodusse (p 2); 29.03.2019 [kontrollkäik](#) Pärnu-Jaagupi Hooldekodusse (p 1); 06.11.2019 [kontrollkäik](#) OÜ Häcke Kohtla-Järve hooldekodusse (p 2).

kaaslaste võimalustest töötajaid kutsuda. Ka CPT on [rõhutanud](#)¹⁰ tõhusa abi kutsumise süsteemi tähtsust, eriti lamajate jaoks. Mõistagi tuleb kutsungisüsteemi paigaldamisel arvestada, et see ei asenda personali tähelepanelikkust, sest hooldekodus on alati inimesi, kelle terviseseisund ei võimalda tehnikaseadmeid kasutada (näiteks halvatuse või mäluhäirete tõttu).

Üldhooldusteenus on mõeldud inimestele, kes ei suuda kodustes tingimustes iseseisvalt toime tulla ([SHS](#) § 20 lg 1). Ööpäevaringset erihoolekandeteenust saavad igapäevatoimingutes abi ja juhendamist vajavad inimesed ([SHS](#) § 101 lg 1 punktid 7–8). Lisaks on paljudel hooldekodu elanikel mitmeid tervisehädaasid, mille ägenemisel võivad nad kiiresti abi vajada. Seetõttu on oluline, et töötajad oleksid hooldekodu elanike läheduses.

Töötajate sõnul tunnevad nad ennast tööl üldjuhul turvaliselt. Samas võivad mõned hooldekodu elanikud käituda oma haigusseisundi tõttu ettearvamatult ja ka ohtlikult. Elaniku rünnaku korral kutsutakse kolleege appi hõigates või telefonitsi. Raskemate juhtumite puhul kutsutakse kohale politsei. Töötajate hinnangul on füüsilised rünnakud nende vastu pigem erandlikud, kuid tihti peab taluma sõimu ja solvanguid. Samuti kipuvad mõned inimesed töötajaid teavitamata hooldekodust lahkuma.

Väärrib kiitust, et kõik hooldekodu elanike agressiivse käitumisega seotud ja teised erakorralised juhtumid on põhjalikult dokumenteeritud eraldi blankettidel. Juhtumi kirjeldus lisatakse sündmuse põhjustatud inimese toimikusse ning juhtumite registrisse. Mõnel blanketil oli täitmata osa, milles pidanuks kajastuma juhtumi põhjal tehtud otsus. Samuti ei tulnud juhtumi kirjeldusest välja, millist tuge sai rünnaku ohvriks langenud töötaja.

Hooldekodu töötajatel peaks olema võimalik rünnaku või muu ohtliku olukorra lahendamiseks kiiresti abi saada. Mõisamajast eraldi paiknevates hoonetes on töötajad õhtuti ja öösiti tööl üksinda ning kolleegid ei pruugi hõikamist kuulda. Ootamatu rünnaku puhul ei pruugi olla võimalik kohe helistada ning siis tuleb lootma jääda elanike abile. Samuti peaks hooldekodul olema rünnaku ohvriks langenud töötaja toetamise plaan (nt kuidas töötajat psühholoogiliselt nõustada, anda talle rünnakust toibumiseks vaba päev).

CPT on [seisukohal](#),¹¹ et kui töötajaid on vähe, satuvad nad liiga suure pingele alla, mis võib ohustada nende tervist ning mõjutada ka hoolealuste heaolu. Samuti on CPT [rõhutanud](#)¹², et kvaliteetse teenuse osutamisel on oluline tagada personali turvalisus. Õiguskantsler on korduvalt soovitanud¹³, et keerulise käitumisega inimestega tegelevatele hooldekodu või haigla töötajatele antaks kaasaskantavad häirenupud. Seejuures ei piisa vaid häirenuppude jagamisest, vaid tuleb läbi mõelda, kellele suunatakse häiresignaal ning kes töötajatest on kohustatud appi tulema jne.¹⁴

Õiguskantsler on korduvalt öelnud¹⁵, et isegi siis, kui hooldekodus on järgitud seaduses sätestatud töötajate minimaalse arvu nõuet, ei pruugi see tähendada seda, et hooldekodu pakub inimeste vajadustele vastavat teenust ning tagab turvalisuse. Töötajate arvu planeerides tuleb hinnata, kui

¹⁰ CPT aruanne, p 94.

¹¹ Vt p 186; vt ka CPT 2017. aastal tehtud [Bulgaaria visiit](#) (p 120).

¹² Vt p 187.

¹³ Vt nt õiguskantsleri 20.–21.11.2017 [kontrollkäik](#) AS Hoolekandeteenused Võisiku Kodusse (p 3); 01.02.2020 [kontrollkäik](#) AS Lõuna-Eesti Haigla psühhiaatriaosakonda (p 3).

¹⁴ Vt nt õiguskantsleri 09.06.2017 [kontrollkäik](#) AS Hoolekandeteenused Valkla Kodusse (p 1); 20.10.2017 [kontrollkäik](#) AS Hoolekandeteenused Imastu Kool-Kodusse (p 1.3); 05.06.2020 [kontrollkäik](#) SA Taheva Sanatooriumi (p 1).

¹⁵ Vt nt õiguskantsleri [aastaülevaade 2019/2020](#); 05.06.2020 [kontrollkäik](#) SA Taheva Sanatooriumi.

palju abi ja tähelepanu hooldekodu elanikud vajavad, ning kaaluda ka muid olulisi asjaolusid (hoonete ehituse iseärasused, abi kutsumise süsteemi olemasolu jne).

Hooldekodu Hollandi maja välisuks on pidevalt lukus ning õu on ümbritsetud võrkaiaga, mille värav on lukus. Töötajate sõnul ning dokumentide põhjal on Hollandi majja majutatud tugevate mäluhäiretega ja dementsusega inimesed, kes võivad omapäi liikudes kukkuda või ära eksida. Seetõttu jalutavad Hollandi maja elanikud hooldaja saatel vaid aiaga piiratud õuel ning iseseisvalt majast välja neid ei lubata. Dokumentidest selgus, et hooldekodu on võtnud Hollandi maja elanike eestkostjatelt kirjaliku nõusoleku aiavärava ja hoone lukustamiseks.

Õiguskantsler on korduvalt juhtinud hoolekandeesutuste tähelepanu sellele, et seadus ei näe ette võimalusi üldhooldusteenuse saajate liikumisvabadust piirata¹⁶. Kui inimesele on määratud eestkostja, ei tähenda see, et eestkostjale on antud õigus otsustada eestkostetava vabaduse piiramise üle. Eestkostja ülesanded on kindlaks määratud eestkostemääruses¹⁷ ning üldjuhul sisaldavad see inimese esindamist tehingute tegemisel ning eestkostetavale vajalike tervise- ja sotsiaalteenuste korraldamist ([perekonnaseaduse](#) (PKS) §-d 206, 207). Seetõttu ei saa eestkostja kirjalik nõusolek olla aluseks hoolekandeteenust saava inimese liikumisvabaduse piiramiseks¹⁸.

Õiguskantsler mõistab, et hooldekodusse võib sattuda ka väga keerulise käitumisega inimesi (nt dementsuse diagnoosiga inimesed), ent hoolekandeesutus peab tagama kõigile hooldekodu elanikele turvalise keskkonna õiguspärasel ja ohutul moel.

Õiguskantsler palub hooldekodul kaaluda abi kutsumise seadmete kasutuselevõtmist, et nii hooldekodu elanikud kui ka töötajad saaksid abivajadusest kiiresti märku anda. Samuti peaks hooldekodu kaaluma võimalust personali koosseisu suurendada, et alati oleks tagatud kõikide majade elanike ning töötajate turvalisus. Erakorralisi juhtumeid ning hooldekodu elanike rünnakuid tuleb meeskonnaga analüüsida ning nende kordumise puhuks tegutsemises kokku leppida. Elaniku rünnakut tõrjuma pidanud töötajale peaks võimaldama nõustamist, vaba päeva jms toetavaid meetmeid. Ilma seadusliku aluseta ei tohi inimeste liikumisvabadust piirata.

3. Hooldamine ja selle dokumenteerimine

Hooldekodus elab palju liikumisraskustega inimesi ja ka lamajaid. Suur osa neist kasutab mähkmeid ning vajab abi pesemisel ja riietumisel, mõni ka söömisel. Suuremate liikumisraskustega inimesed on majutatud Mõisamajja ning Hollandi majja. Hooldekodu elanike sõnul suhtuvad töötajad neisse sõbralikult ning on abivalmid. Samas mainiti, et mõnikord tuleb näiteks potitoolile aitamist või poti tühendamist mõnda aega oodata. Inimesed ütlesid, et hooldajatel on väga palju tööd ning iga mure või sooviga ei taheta neid tülitada. Elanikud aitavad üksteist, näiteks toob toanaaber lamajale inimesele vett. Hoolealused kannavad isiklikke riideid (nimeliselt märgistatud).

¹⁶ Vt nt õiguskantsleri 11.07.2017 [ringkiri üldhooldusteenuse osutajale](#) (p 5.2); õiguskantsleri 31.08.2018 [kontrollkäik](#) MTÜ Vahtra Hooldemaja Aa Hooldekodusse (p 1); 05.06.2020 [kontrollkäik](#) SA Taheva Sanatooriumi (p 2). Vt ka E. Lillemaa, M. Sults. [Vabatahtlikkuse põhimõtte üldhooldusteenuse osutamisel](#). Sotsiaaltöö 4/2017.

¹⁷ Vt ka 19.04.2017 RKTkm nr [3-2-1-32-17](#) (p 14); 17.12.2020 RKTko nr [2-17-1453](#).

¹⁸ Nii ei saa ka lapsevanema kirjalik nõusolek olla lapse vabaduse piiramise aluseks: vt õiguskantsleri 15.09.2009 [ettekanne nr 1](#) „Rehabilitatsiooniteenuse kättesaadavus sõltuvushäiretega lastele“ (pp 38-48).

Rutiinseid hooldustoiminguid eraldi ei dokumenteerita (nt abi söömisel, riietumisel, pesemisel). Hooldajate infovahetuse päevikus märgitakse ära muu hulgas erilist tähelepanu vajavad muutused inimese seisundis või mõni harvemini tehtav protseduur.

Hoolealuseid pestakse peamiselt Mõisamaja saunas, kus on ka suur duširuum. Hooldekodu kodukorra kohaselt on saunas pesemine ette nähtud iga kümne päeva tagant. Töötajate sõnul aidatakse abivajajaid pesemisel kord nädalas (saunapäev). Individuaalsetest pesemisgraafikutest selgus, et vajadusel toimub pesemine ka tihedamini. Osa elanikke saab pesemisega ise hakkama ning peseb end igal korral asuvates pesemisruumides endale sobival ajal. Liikumiskustega inimeste pesemisel kasutatakse selleks kohandatud dušitooli, lamajate pesemiseks mõeldud pesemisraami hooldekodus ei ole. Kontrollkäigu ajal ei viibinud hooldekodus elanikke, kes ei oleks olnud võimelised pesemistoolis istuma.

Mähkmete vahetamist ei dokumenteerita. Töötajate sõnul vahetatakse mähkmeid vähemalt kaks korda päevas, kuid vajadusel ka tihemini. Mähkmete ja hooldusvahendite kogust ei piirata. Elanikud rääkisid, et mähkmeid vahetatakse ka siis, kui hooldajale oma soovist teada anda. Samuti vahetatakse välja määratud voodipesu.

Ühe hooldusplaani koostamise aluseks oleval hindamislehel oli märgitud, et inimene on töötaja toel võimeline kasutama WC-d või potitooli, kuid hooldekodus on siiski leitud, et ta vajab mähkmeid. Vestlustest selgus, et on esinenud juhtumeid, kus inimene on soovinud kasutada potitooli, kuid personal on tungivalt soovitanud kasutada mähkmeid ning on tema toast potitooli ära viinud. Kui inimese terviseseisund vähegi võimaldab, peab ta saama käia tualetis või potitoolil. Töötajate ülesanne on inimest selles aidata. Kui inimene on abistaja toel võimeline kasutama potitooli, riivab mähkmete kasutamine inimväärikust¹⁹.

Iga üldhooldusteenust saava inimese jaoks on koostatud [hooldusplaani](#). Hea praktika on see, et pärast seda, kui inimene on saanud hooldekodusse, hinnatakse põhjalikult tema seisundit ning see hinnang võetakse omakorda hooldusplaani koostamise aluseks. Esmast hinnangut aitab kujundada ka hooldekodus töötav õde, kes hindab inimese terviseseisundit ning tervishoiuteenuste vajadust. Hooldusplaani koostamise ning perioodilise ülevaatamise eest vastutavad eelkõige hooldekodu juht ning inimese tugiisikuks määratud töötaja.

Kontrollitud hooldusplaani olid üldsõnalised, neis püstitati küll eesmärgid, mille poole liikuda, kuid ei kirjeldatud konkreetseid tegevusi, mille abil on neid eesmärgid plaanis saavutada. Näiteks oli inimese hooldusplaanis kirja pandud eesmärk, et vaja on säilitada inimese liikuvust, ning planeeritud tegevusteks oli märgitud, et inimene liigub ise nii palju kui võimalik ja hooldaja abistab vajaduse korral. Selliselt sõnastatuna füüsilise võimekuse säilitamise kava paneb suurema vastutuse abivajaja õlule ning töötajatel lasub kohustus sekkuda vaid vajaduse korral. See näitab, et hooldekodus ei ole tegelikult läbimõeldud tegevuskava, kuidas inimest aidata (nt igapäevane harjutuste/füsioteraapia kava, jalutuskäigud), ega seda, kes töötajatest vastutab selle täideviimise eest. Teise näitena võib tuua olukorra, kus eesmärgiks oli seatud inimese mäluvõimete säilitamine ning tegevusena märgitud tema kaasamine mälu arendavatesse tegevustesse ning ajalehtede jms pakkumine. Samas ei ole kirjeldatud, millised on need mälu arendavad tegevused, mida hooldekodu saab inimesele pakkuda, ning kui tihti need toimuvad ja kes neid korraldab.

Hooldusplaanides peaks rohkem kirjeldama ka toiminguid, mis aitavad inimesel säilitada elukvaliteeti ning osaleda aktiivses tegevuses (nt võimlemine, õues jalutamine, huviringid).

¹⁹ Vt ka Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIK) 20.05.2014 otsus asjas nr 4241/12, [McDonald vs. Ühendkuningriik](#), p 47.

Hooldusplaani koostamisel ja hindamisel võib abi saada [sotsiaalhoolekande seaduse eelnõu seletuskirjast](#), milles on selgitatud hooldusplaani koostamise põhimõtteid.

Mõistagi on paljud üldhooldusteenuse saajad eakad krooniliste haigustega inimesed, kelle seisund võib vaatamata ravimitele ning hooldustoimingutele halveneda. Hooldekodu ülesanne on teha kõik endast olenev, et toetada inimese tervist ja toimetulekut võimalikult heal tasemel. Selgelt ja põhjalikult täidetud hooldusplaani on abiks personalile nende igapäevatoos ning samuti saab sellele tugineda siis, kui asutus peab tõendama oma kohustuste täitmist (nt avaldab eestkostja soovi tutvuda eestkostetavale osutatud teenusega).

Iga ööpäevaringset erihooldusteenust saava inimese jaoks oli koostatud isiklik [tegevusplaani](#). Inimese arenguks vajalike tegevuste osas olid need plaanid üsna üldsõnalised. Erihoolekandeteenust saava inimese tegevusplaani peab sisaldama tema vajadustele vastavate tegevuste elluviimise ajakava ja kirjeldust ([SHS § 85 lg 2 p 2](#)), kuid kontrollitud tegevusplaanides ei olnud see nõue täidetud. Näiteks oli tegevusplaanis välja toodud eesmärk sisustada inimese vaba aeg mõtestatud tegevusega. Samas oli planeeritud tegevuste hulgas mainitud vaid seda, et inimene võtab osa ühisüritustest ning jalutab värskes õhus; ajakavaks oli määratud „vastavalt toimumisele“. Selliselt sõnastatud tegevuskava on liiga umbmäärane, nii ei ole inimesele ega ka tegevusjuhendajale selge, milliseid võimalusi on plaanis inimesele mõtestatud ajaveetmiseks pakkuda. Mõnes tegevusplaanis oli täitmata inimese oskuste arengut kajastav lahter.

Tegevusjuhendajad täidavad iga inimese kohta ka kuupõhist tegevuspäevikut. Nende päevikute põhjal võis näha, et tegevusjuhendajatel napib aega inimesega individuaalselt tegeleda. Piirduakse hügieenitoimingutele suunamisega ning nende juures aitamise, mis on kahtlemata väga oluline, kuid tegevusjuhendaja väljaõpe võimaldab aidata arendada ka erihoolekandeteenuse saajale eluks vajalikke oskusi.

CPT on [märkinud](#),²⁰ et aktiivsesse tegevusse peab kaasama võimalikult palju teenusesaajaid ning eriti oluline on arendada nende inimeste oskusi, kes võiksid edaspidi muude teenuste toel elada senisest iseseisvamalt elu (nt saada kogukonnas elamise teenust).

Õiguskantsler palub hooldekodul vaadata üle hooldusplaanide ning tegevusplaanide koostamise praktika. Hooldusplaanist peab hõlpsasti leidma infot nii elaniku toimetuleku kui ka tegevuste kohta, mis on kavas teha tema terviseseisundi säilitamiseks või parandamiseks. Tegevusplaanis peab kajastuma planeeritud tegevuste ajakava ning tegevuste mõju inimese arengule. Samuti tuleks plaanis kirjeldada, millist tegevust võiks inimesele pakkuda, et ta saaks aega sisustada mõtestatult. Inimestele, kes on võimelised töötaja abiga käima WC-s/potitoolil, tuleb vajalik abi tagada.

4. Arendavad tegevused ning vaba aja veetmise võimalused

Aktiivset ja arendavat tegevust pakutakse hooldekodu päevakeskuses, mis on avatud tööpäeviti ning kus töötab tegevusjuhendaja. Tegevust saab korraldada ka Mõisamaja keldrikorrusel asuvas hobitoas, kuid sealne tegevus ei ole kuigi korrapärane ning kuna ruum on väike, ei saa sinna korraga palju inimesi koguneda. Päevakeskuses on head võimalused võimlemiseks, seal on mitu trenaažööri, käsitöötarbed ning hea raamatukogu, kus on ka uuemaid raamatuid. Suvel on huvilistel võimalik teha aiatööd. Päevakeskuse töötaja sõnul osaleb igapäevategevustes ligikaudu 25 inimest.

²⁰ Vt p 117.

Päevakeskusesse on oodatud nii üld- kui ka erihoolekandeteenust saavad inimesed. Päevakeskus asub teistest hoonetest eemal ning liikumisraskustega inimesi sinna iga päev ei viida. Ratastooliga liikujad pääsevad päevakeskusesse suuremate ühisürituste ajal, näiteks tähtpäevade tähistamisel. Liikumisraskustega inimese vaba aja sisustamine on seega tema majutamiseksuse töötajate ülesanne.

Hooldekodu majades elanike vaba aja sisustamisega süsteemselt ei tegelda: huviringe ega ühiseid ettevõtmisi ei korraldata. Elanikud otsivad endale ise tegevust: vaatavad televiisorit, loevad, lahendavad ristsõnu, kuulavad raadiot, pikutavad voodis, jalutavad hoovis. Mõned inimesed rääkisid, et ei saa õues käia tasakaaluhäirete tõttu. Ratastooliga liikujad ütlesid, et saavad õues käia kord nädalas, sest töötajad ei jõua neid iga päev õue aidata. Vestlustest töötajatega selgus, et suurema abivajadusega inimestega käiakse õues vaid soojal aastaajal. Põhjuseks on personali hõivatus, samuti ei soovi hoolealused külma ilmaga õues käia.

Mõni liikumisraskustega inimene mainis, et hea meelega loeks ta raamatuid, kuid hooldekodu raamatuvalik on kehv ning olemasolevad vanad raamatud on pealegi halvas seisukorras. Liikumisraskustega inimesed päevakeskusesse ei pääse, seega ei pruugi nad teada, et tegelikult on hooldekodus lai valik uusi raamatuid.

CPT on märkinud, et haigla patsiendid peaksid oma üleriided ja jalatsid hõlpsalt kätte saama.²¹ Samuti peab asutuses olema piisavalt töötajaid, kes saaksid vajaduse korral patsiente jalutuskäikudel saata²². CPT [hinnangul](#)²³ ei saa töötajate puudusega õigustada seda, et patsiendid ei pääse õue. Ratastooliga liikujatel peaksid olema teistega võrdsed võimalused iga päev õues käia (vt CPT [seisukohta](#)²⁴). Õiguskantsler on korduvalt öelnud²⁵, et ka hoolekandeesutus võiks lähtuda samast soovitusest ning võimaldada inimestele vajalikku abi, et nad saaksid õues käia.

Kui hooldekodu elanike vaba aja sisustamisele ja nende aktiveerimisele ei pöörata piisavalt tähelepanu, võivad inimesed muutuda oma elu ja käekäigu suhtes passiivseks. Huvitegevus aitab inimestel säilitada ja parandada funktsionaalseid võimeid.²⁶ CPT on [seisukohal](#)²⁷, et terapeutiline ja arendav tegevus peab olema tagatud kõigile hooldekodu elanikele. Inimestele peab tegevust pakkuma nende eripära ja abivajadust arvestades ning vajaduse korral tuleb kaasata rohkem terapeute²⁸.

Hooldekodu elanike hulgas on mitmeid liikumisraskustega inimesi, kellega süstemaatiliselt ei võimelda. Kontrollkäigul osalenud ekspert märkis, et regulaarne võimlemine ja tegevusteraapia on väga oluline: see aitab säilitada liigeste liikuvust ning lihaste tugevust.

Õiguskantsler palub tagada, et kõikidel hooldekodu elanikel oleks võimalik mõtestatud ajaveetmisest osa võtta. Liikumisraskustega inimesi tuleb aidata õue ning päevakeskusesse.

²¹ CPT 2012. aastal tehtud [Horvaatia visiit](#) (p 96); CPT 2016. aastal tehtud [Läti visiit](#) (p 111).

²² CPT 2014. aastal tehtud [Gruusia visiit](#) (p 148).

²³ Vt p 125–126.

²⁴ Vt p 183.

²⁵ Vt nt õiguskantsleri 11.–12.06.2018 [kontrollkäik](#) AS Lõuna-Eesti Hooldekeskuse Hellenurme Kodusse (lk 5–6); 05.06.2018 [kontrollkäik](#) Kallavere Haigla üldhooldusteenuse osakonda (lk 4); Vt ka õiguskantsleri [aastaülevaade](#) 2018/2019.

²⁶ M. Jaanisk jt. Hoolides ja hoolitsedes. Õpik-käsiraamat hooldustöötajatele. Tartu Tervishoiu Kõrgkool. Kirjastus Argo, 2015, lk 51.

²⁷ Vt punktid 156, 160.

²⁸ Vt nt CPT 2014. aastal tehtud [Taani visiit](#) (p 138).

5. Ravimite käitlemine ning õendusabi

Paju Pansionaadis töötab kolm õde. Vastavalt graafikule on iga päev (ka nädalavahetusel) asutuses üks või kaks õde. Õdede hoole all on nii ööpäevaringse erihoolekandeteenuse kui ka üldhooldusteenuse saajad. Õdede kabinet asub Mõisamaja esimesel korrusel.

Õed teevad teiste hooldekodu töötajatega tihedat koostööd ja vahetavad infot. Nad aitavad hinnata uue hooldekodu elaniku terviseseisundit ning koostavad igale hooldekodu elanikule isikliku õendusplaani. On hea praktika, et igas majas on eraldi vihik, kuhu hooldaja/tegevusjuhendaja paneb kirja õele olulise info elaniku terviseseisundi kohta. Õde kinnitab infoga tutvumist oma allkirjaga. Mitmest õendusloost selgus, et õed reageerivad saadud infole kiiresti ning dokumenteerivad enda otsused elektroonilises õendusloos. Samuti jätavad õed teistele töötajatele vajaliku teabe infovahetuse päevikusse. Õdede kinnitusel saavad inimesed oma murega otse nende poole pöörduda. Vestlustes kinnitasid elanikud, et saavad vajaduse korral õega vestelda, samuti saadavad õed inimesi arsti juurde.

Hea mulje jättis õdede elektrooniline dokumentatsioon, milles on kajastatud nii õdede tehtud toiminguid kui ka hoolealuste visiidid eriarstide juurde.

Retseptiravimeid jagab dosaatoritesse õde. Imbi ja Helle majades annab ravimeid inimestele tegevusjuhendaja. Teistes majades annab hooldaja/tegevusjuhendaja elanikele ravimeid vaid õhtuti, muul ajal annab ravimeid õde.

Igas majas täidetakse ka tabelleid käsimüügiravimite tarvitamise kohta, neid tabelleid täidavad hooldajad/tegevusjuhendajad. Mõnele inimesele on arst määranud vajaduse korral (*pro re nata*) antavaid retseptiravimeid. Ka selliste ravimite tarvitamise kohta peetakse eraldi tabelleid.

Hooldekodu elanikud väitsid, et mõnda neist on ähvardusega sunnitud ravimeid võtma. Üldjuhul on seda juhtunud õhtuti, kui ravimeid jagavad hooldajad/tegevusjuhendajad. Näiteks on öeldud, et kui inimene ravimitest keeldub, ei kutsuta talle seisundi halvenemise korral kiirabi. Osa inimesi mainis, et ravimitest keeldumise tõttu on nad sigarettidest ilma jäetud. Töötajate infovahetuse päevikust leiab sissekandeid selle kohta, et inimene keeldus ravimite võtmisest. Hooldekodu kodukorras on punkt, mis ütleb, et arsti määratud ravimite võtmine on hooldekodu elanikele kohustuslik.

Inimest saab kohustada ravimit võtma vaid tahtest olenematu ravi ([psühhiaatrilise abi seaduse](#) § 11; [nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse](#) § 4) või sundravi ([karistusseadustiku](#) § 86) kohaldamisel. Nii tahtest olenematu ravi kui ka sundravi rakendamise üle otsustab kohus. Kui inimese suhtes ei ole tahtest olenematu ravi või sundravi rakendamise otsust tehtud, siis ei ole inimesel kohustust ka diagnoositud haiguste puhul ravimeid võtta.

Mõistagi soovib hooldekodu personal, et hooldekodu elanike tervis ei halveneks. Juhul kui hooldekodu elanik loobub temale välja kirjutatud ravimite võtmisest, tuleb see info kirjalikult talletada ning suunata inimene õe või arsti juurde, kes saab selgitada patsiendile ravimitest loobumisega seotud riske. Siiski jääb inimesele õigus ise otsustada selle üle, kas ta soovib ravimeid võtta või mitte. Inimese ähvardamine ravimite võtmisest loobumisel on lubamatu.

Õiguskantsler tunnustab õdede tööd hoolealuste tervises seisundi jälgimisel ja dokumenteerimisel. Inimesi, kes keelduvad ravimite võtmisest, tuleb nõustada, kuid otsuse ravimite tarvitamise kohta peab tegema inimene ise.

6. Koroonaviiruse leviku tõkestamine

Koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks palub õiguskantsler järgida [soovitusi](#), mida Terviseamet on andnud ettevaatusabinõude rakendamise kohta.

Hooldekodus on käinud infektsioonivolinik, kellega on läbi arutatud võimalikud viiruse levikuga seotud ohud. Töötajaid on koolitatud kasutama isikukaitsevahendeid ning kokku on lepitud tegutsemiskava juhuks, kui mõni elanik nakatub või kui tekib nakkusoht. Kõikide elanike kehatemperatuuri iga päev ei mõõdetata. Hooldekodu töötajatel oli isikukaitsevahendite tagavarast hea ülevaade.

Elanike ja töötajate tervise kaitseks ettevaatusabinõusid rakendades tuleks jälgida, et igas tualettruumis oleks alati seep. Kontrollkäigul kaasas olnud tervishoiuekspert soovitas kätepesuks kasutada vedelseepi ning vältida ühiste kääterätikute kasutamist. Üldiselt peetakse sellest nõudest kinni, kuid mõnes tualettruumis oli saadaval vaid kõva seep.

SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks on hooldekodus kehtestatud külastusreeglid. Kontrollkäigu toimumise ajal oli hooldekodu elanike külastamine lubatud, kuid lähedased pidid oma tulekust ette teatama. Kohtumised toimusid üldjuhul õues ning vihmase ilmaga Mõisamaja varjualusega terrassil. Hooldekodu elaniku kehva tervises seisundi korral lubati lähedasel külastada teda majas, kuid siis pidi külaline kasutama isikukaitsevahendeid. Kaitsemaski oli võimalik osta ka kohapeal.

Hoolealused (v.a Hollandi maja elanikud) said hooldekodu territooriumil vabalt ringi liikuda ning ka päevakeskuses käia. Kuna hooldekodu asub suurtest keskustest eemal ning huvitegevus toimub lähedal asuvas päevakeskuses, olid hoolealuste kontaktid oma lähedastega ka enne koroonaviiruse levikut tavapärasemast harvemad.

Õiguskantsler on [märkinud](#)²⁹, et kui hoolekandeesutus seab viiruse leviku tõkestamiseks külastamiskeelu, peab asutus ühtlasi hoolitsema selle eest, et inimesed saaksid oma lähedastega suhelda. Kaaluda võiks alternatiivseid suhtlusvõimalusi (nt videokõned). Mida pikemalt lähedastega kohtumisi piiratakse, seda rohkem tuleb pakkuda alternatiivseid suhtlusvõimalusi. Suhtlusvõimalusi puudutav info peaks olema lähedastele hõlpsasti leitav (nt asutuse veebilehel), et julgustada neid elanikega rohkem suhtlema.

Mõistagi ei ole ka kõikide ettevaatusabinõuete järgimisel viiruse levik hoolekandeesutuses välistatud. Väärrib tunnustust, et MTÜ Paju Pansionaadid juhtkond analüüsis kontrollkäigu toimumise ajal viiruse leviku kohta antud teabe põhjal erinevaid riske ning leidis paindliku viisi, kuidas võimaldada hooldekodu elanikel oma lähedastega kohtuda.

7. Tervishoiueksperti hinnang

Kontrollkäigule kaasatud tervishoiueksperti arvamus on lisatud käesolevale kirjale. Tervishoiueksperti arvamus toodud tähelepanekute ja soovitude osas palun kujundada

²⁹ Vt p 4.

hooldekodul oma seisukoht ning edastada see õiguskantslerile koos vastustega kirjas toodud tähelepanekute kohta.

Teie seisukohta ootan võimalusel hiljemalt 07.06.2021.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: Tervishoiueksperti arvamus

Koopia: Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet, Raviamet, Valga Vallavalitsus.

Maria Sults 693 8448
Maria.Sults@oiguskantsler.ee